

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

КАФЕДРА ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор
з науково-методичної та
навчальної роботи

_____ О.Б. Жильцов
“ _____ ” _____ 20__ року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МУЗЕЙНА ТА ЕКСКУРСІЙНА СПРАВА

Галузь знань 0202 Мистецтво

Напрямок підготовки 6.020205 «Образотворче мистецтво»

Освітній рівень перший (бакалаврський)

Інститут мистецтв

2015 – 2016 навчальний рік

Розподіл годин звірено з робочим навчальним планом.

Структура типова.

Заступник директора з науково – методичної та навчальної роботи.

А.О.Таранник

Робоча програма «Музейна та екскурсійна справа», напряму підготовки 6.020205 «Образотворче мистецтво» (освітньо-кваліфікаційний рівень «бакалавр») 3 курс, 5 семестр

Розробник: Бех Людмила Вікторівна, кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри образотворчого мистецтва КУ імені Бориса Грінченка.

Рецензент:

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри образотворчого мистецтва Інституту мистецтв

Протокол від « » вересня 2015 року №1

Завідувач кафедри
образотворчого мистецтва _____ Ю. В. Романенкова
(підпис)

© _____, 2015 рік

© _____, 2015 рік

Зміст

I.	Пояснювальна записка	4
II.	Опис навчальної дисципліни	5
III.	Тематичний план навчальної дисципліни	6
IV.	Програма курсу	7
V.	Навчально-методична карта	11
VI.	Теми семінарських занять	12
VII.	Самостійна робота	15
VIII.	Індивідуальне навчально-дослідне завдання	19
IX.	Система поточного і підсумкового контролю знань	21
X.	Методи навчання	23
XI.	Методи контролю	24
XII.	Методичне забезпечення	24
XIII.	Засоби діагностики успішності навчання	24
XIV.	Рекомендована література	
	Основна	25
	Додаткова	27

I. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Мета курсу – ознайомити студентів підготовки 6.020205 Образотворче мистецтво з основними положеннями науки про музеї та музейну діяльність, з сучасною методологією інтерактивної діяльності музеїв. Дати уявлення про методику підготовки та проведення екскурсії.

Завдання курсу:

- сприяти вільному володінню термінологічним апаратом музеєзнавства;
- ознайомити із класифікацією музеїв, його основними функціями;
- дати уявлення про основні віхи становлення та розвитку музейної справи;
- ознайомити з організацією музейних фондів, основними принципами науково-фондової роботи;
- дати уявлення про специфіку експозиційної роботи музею
- засвоєння основних принципів роботи з музейним відвідувачем, оволодіння основами музейної педагогіки
- оволодіння методами проведення екскурсій основних типів, опанування принципів складання портфелю екскурсовода

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати:

- комплекс ключових понять музейної та екскурсійної справи;
- класифікацію музеїв, їх функції;
- історію формування музею як соціокультурного інституту;
- принципи організації музейних фондів;
- основні типи експозицій, принципи побудови музейної експозиції;
- типи музейних відвідувачів та їх потреби;
- найкрупніші музейні збірки світу та України, історію їх формування;

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен вміти:

- розрізняти музеї за типологічними ознаками;
- розрізняти методи проведення екскурсій;
- самостійно формувати портфель екскурсовода, створювати текст тематичної, оглядової екскурсії;
- писати рецензії на тимчасові виставки художніх творів.

II. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів 2	Галузь знань <i>0202 "Мистецтво"</i> (шифр і назва)	Нормативна
Модулів – 1	Напрямок підготовки <u>6.020205 Образотворче мистецтво.</u> (шифр і назва)	Рік підготовки:
Змістових модулів – 1		3-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання <u>написання наукової статті</u> (назва)		Семестр
Загальна кількість годин – 72		5-й
Тижневих годин для денної форми навчання: 2 аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 3	Освітній рівень: Перший (бакалавр) На базі ОКР «Молодший спеціаліст»	Лекції
		16 год.
		Семінарські
		12 год.
		Практичні
		-
		Лабораторні
		-
		Самостійна робота
		40 год.
ПМК (4 год.)		
Вид контролю: залік		

III. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ п/п	Назви тем	Обсяг навчальних занять (кількість год.)					
		Разо м	Ауд	Л	Сем	СР	ПМК
Модуль I							
ЗМ №1: Музей як соціокультурний інститут. Комунікація у сучасному музеї							
1.	Вступ. Понятійний апарат. Типологія музеїв. Функції музеїв	10	4	2	2	6	
2.	Основні віхи історії музейної справи. Музей у сучасному світі	10	4	2	2	6	
3.	Організація музейних фондів. Науково-фондова робота. Музейні колекції. Загальні принципи збереження та управління	9	4	2	2	5	
4.	Основи експозиційної діяльності музею. Типи експозицій	9	4	2	2	5	
5.	Особливості роботи з відвідувачем. Музейна освіта. Загальні принципи	9	4	2	2	5	
6.	Музей та сучасні технології. Віртуальний музей	10	5	2	2	6	
7.	Екскурсія: поняття, класифікація. Особливості підготовки та проведення екскурсії.	15	5	4		6	4
Разом за ЗМ №1		72	28	16	12	39	4
Усього за модулем I		72	28	16	12	39	4

IV. ПРОГРАМА КУРСУ

ЗМ №1: Музей як соціокультурний інститут. Комунікація у сучасному музеї

Тема 1. Вступ. Понятійний апарат. Типологія музеїв. Функції музеїв (2 год.)

Поняття «музей». Різні визначення. Точка зору міжнародної ради музеїв. Поняття «музейний предмет», «предмет музейного значення»: відмінності. Музейний предмет, його властивості та ознаки. Чотири основні властивості музейного предмета: інформативність, аттрактивність, експресивність, музеальність.

Класифікація музеїв. Класифікація за профілем (спеціалізацією): історичні, художні, природничо-наукові, музеї комплексного профілю. Типологічний поділ музеїв. Існує типологія за ознакою суспільного призначення музеїв, відповідно до якої вони діляться на науково-дослідні, науково-освітні та навчальні музеї. Музеї колекційного типу і музеї ансамблевого типу. Інші принципи класифікації музеїв.

Функції музеїв. Різні підходи до визначення основних функцій сучасного музею. Функція документування та комунікативна функція. Сучасні підходи до проблеми комунікації в музейному просторі.

Лекція передбачає наявність практикуму: самостійна оцінка властивостей музейних предметів.

Основні поняття теми: музей, музейний предмет, предмет музейного значення, класифікація музеїв, функції музеїв, комунікації в музейному просторі.

Семінар 1. Музейні зібрання світу

Рекомендована література:

Основна: [7], [16], [19], [22], [24], [25].

Додаткова: [16], [26].

Тема 2. Основні віхи історії музейної справи. Музей у сучасному світі (2 год.)

Зародження та розвиток музею як окремого соціокультурного інституту. Музейон: античний досвід. Середньовіччя: храмові зібрання та світські скарбниці. Приватне колекціонування в культурі доби Відродження. Галерея, кабінет, антикварій, студіоло. Музей в парадигмі культури епохи Просвітництва. Концепція музею, доступного широкій публіці. Велика французька революція та ідея загальнодоступного музею. Наполеонівські війни та проблема реституції музейних цінностей. XIX ст.: публічні музеї національного масштабу.

Музей XX ст. як засіб комунікації. Міжнародна рада музеїв (ІКОМ). Міжнародна рада з охорони пам'яток та історичних місць (ІКОМОС). Європейський музейний форум. Міжнародний День музеїв та його проведення в

українських реаліях. «Агенція культурних стратегій», «Блакитний щит», УЦРМС.

Основні поняття теми: музей як окремий соціокультурний інститут, приватне колекціонування, галерея, кабінет, антикварій, студіоло, ідея загальнодоступного музею, реституція музейних цінностей, публічні музеї, музей як засіб комунікації, ІКОМ, ІКОМОС, «Агенція культурних стратегій», «Блакитний щит», УЦРМС.

Семінар 2. Формування музейної мережі України. Найзначніші вітчизняні музейні зібрання.

Рекомендована література:

Основна: [5], [8], [18], [19], [21], [25], [26], [27].

Додаткова: [7], [26].

Тема 3. Організація музейних фондів. Науково-фондова робота. Музейні колекції. Загальні принципи збереження та управління (2 год.)

Поняття «фонди музею». Специфіка основних фондів та науково-допоміжних фондів музею. Провідні напрямки фондової роботи. Комплектування, облік та збереження фондів, консерваційні та реставраційні роботи. Маркування предметів, інвентаризація та каталогізація (традиційні та сучасні підходи), довгострокове та тимчасове збереження, контроль над освітленням, забрудненнями, температурою та вологістю. Дослідження колекцій, фахові консультації та експертиза.

Продаж з метою придбання інших експонатів і ліквідаційний розпродаж; видача експонатів у тимчасове користування; публічний доступ до колекцій (відкриті фонди).

Основні поняття теми: фонди музею, основні фонди, науково-допоміжні фонди музею, відкриті фонди, комплектування, облік та збереження фондів, консерваційні та реставраційні роботи.

Семінар 3. Принципи обліку та збереження в музеї

Рекомендована література:

Основна: [7], [10], [15], [16], [19], [22], [24], [25].

Тема 4. Основи експозиційної діяльності музею. Типи експозицій (2 год.)

Поняття «музейна експозиція». Музейний експонат, експозиційний матеріал. Тематична структура експозиції, експозиційні комплекси. Постійні та тимчасові експозиції.

Основні принципи побудови експозиції. Типи музейних експозицій. Специфіка організації виставки у зв'язку з іншими напрямками роботи музею. Концепція, попередній відбір експонатів, тематико-експозиційний план (ТЕП),

побудова експозиції, оформлення. Поняття «етикетаж», «етикетка». Експозиція та текстові / звукові / відео матеріали.

Основні поняття теми: музейна експозиція, музейний експонат, експозиційний матеріал, експозиційні комплекси, постійні та тимчасові експозиції, тематико-експозиційний план, етикетаж, етикетка.

Семінар 4. Експозиція та глядач: особистий досвід

Рекомендована література:

Основна: [2], [7], [10], [14], [15], [17], [19], [22], [24], [25].

Додаткова: [16], [26].

Тема 5. Особливості роботи з відвідувачем. Музейна освіта (2 год.)

Роль відвідувача у формуванні стратегій розвитку та роботи музею. Політика обслуговування відвідувачів. Типи відвідувачів та їх потреби. Соціологічні дослідження специфіки музейної аудиторії (світовий та український досвід).

Музей та різні категорії відвідувачів: забезпечення комфортного відвідування, врахування потреб при побудові експозицій, розробці додаткових матеріалів, освітніх та освітньо-розважальних заходів. Класифікація музейних відвідувачів Верона і Лювасера. Утримання чинної та залучення потенційної аудиторії. Просвітницький та гедоністичний музей.

Освіта у музеї. Екскурсії, музейні лекції, кружки та клуби, тематичні вечори. Науково-допоміжні кабінети при музеях. Комплексні освітньо-розважальні заходи. Нові підходи у роботі з дитячою аудиторією. Музей та люди з особливими потребами: вітчизняний досвід.

Основні поняття теми: музейні відвідувачі, категорії відвідувачів класифікація музейних відвідувачів Верона і Лювасера, чинна та потенційна аудиторії, освіта у музеї

Семінар 5. Відвідувач у музеї: принципи комунікації

Рекомендована література:

Основна: [1], [3], [4], [7], [15], [16], [19], [22], [24], [25], [29].

Тема 6. Музей та сучасні технології. Віртуальний музей (2 год.)

Автоматизовані інформаційні системи в музеях. Переваги та недоліки. Програма «КАМІС»: основні можливості.

Інтерактивні та мультимедійні технології та їх використання у музейних експозиціях. Електронні етикетки, аудіогіди, проєкції тощо.

Музейні сайти. Он-лайн колекції, блоги, сторінки у соціальних мережах, електронні публікації. Віртуальні екскурсії (світовий та вітчизняний досвід).

Поняття «віртуальний музей». Приклади успішних проєктів віртуальних музеїв.

Основні поняття теми: Автоматизовані інформаційні системи, «КАМІС»: основні можливості, інтерактивні та мультимедійні технології ,

музейні сайти, «віртуальний музей».

Семінар 6. Музей та інтернет-ресурси

Рекомендована література:

Основна: [7], [9], [10], [15], [16], [19], [22], [24], [25], [26].

Інтернет-ресурси: [32], [33].

Тема 7. Екскурсія: поняття, класифікація. Особливості підготовки та проведення екскурсії. (4 год.)

Поняття «екскурсія». Основні функції екскурсії. Музейні екскурсії розрізняють за місцем проведення та об'єктам показу, за тематикою, за складом аудиторії тощо. Особливості оглядової та тематичної екскурсій. Підходи до проведення екскурсій. Основні вимоги до екскурсовода. Загальні рекомендації щодо проведення екскурсії.

Структура екскурсії. Вступна бесіда, основна частина, завершальна бесіда. Основні етапи підготовки тексту екскурсії. Загальні рекомендації. Специфіка спілкування з різними категоріями відвідувачів. Особливості показу екскурсійного ряду. Специфіка мовлення екскурсовода.

Технологія підготовки екскурсії. Визначення мети і завдань екскурсії. Формулювання теми. Робота з літературою. Знайомство з експозицією музею. Відбір та вивчення екскурсійних об'єктів. Складання маршруту екскурсії. Перевірка маршруту. Підготовка контрольного тексту екскурсії. Комплектування «портфеля екскурсовода». Визначення методичних прийомів та техніки проведення екскурсії. Робота над методичною розробкою. Підготовка індивідуальних текстів. Здача екскурсії. Затвердження екскурсії.

Основні поняття теми: екскурсія, оглядова та тематична екскурсія, екскурсовод, специфіка мовлення екскурсовода, технологія підготовки екскурсії.

Рекомендована література:

Основна: [1], [3], [4], [7], [9], [10], [14], [15], [16], [20], [22], [24],[25],[29].

V. Навчально-методична карта дисципліни «Музейна та екскурсійна справа»

Разом: 72 год., лекції – 16 год., семінарські заняття – 12 год., самостійна робота – 40 год., підсумковий контроль – 4 год.

Модулі	Змістовий модуль I						
Назва модуля	Музей як соціокультурний інститут. Комунікація у сучасному музеї						
Лекції	1	2	3	4	5	6	7
Теми лекцій	Вступ. Понятійний апарат. Типологія музеїв. Функції музеїв	Основні віхи історії музейної справи. Музей у сучасному світі	Організація музейних фондів. Науково-фондова робота. Музейні колекції. Загальні принципи збереження та управління	Основи експозиційної діяльності музею. Типи експозицій	Особливості роботи з відвідувачем. Музейна освіта	Музей та сучасні технології. Віртуальний музей	Екскурсія: поняття, класифікація. Особливості підготовки та проведення екскурсії
	1 бал	1 бал	1 бал	1 бал	1 бал	1 бал	2 бали
Теми семінарських занять	Музейні зібрання світу	Формування музейної мережі України. Найзначніші вітчизняні музейні зібрання	Принципи обліку та збереження в музеї	Експозиція та глядач: особистий досвід	Відвідувач у музеї: принципи комунікації	Музей та інтернет-ресурси	
	1 + 10 бал.	1 + 10 бал.	1 + 10 бал.	1 + 10 бал.	1 + 10 бал.	1 + 10 бал.	
Сам. робота	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів
ІНДЗ	30 балів						
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота 1 (25 балів)						
Бали за модуль	164						
Підсумковий рейтинговий бал	164 бали (коефіцієнт успішності: $164 \div 100 = 1,64$)						

VI. ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Модуль 1.		
ЗМ №1 Музей як соціокультурний інститут. Комунікація у сучасному музеї		
№ з/п	Назва теми	К-ть год.
1.	<p>Музейні зібрання світу</p> <p style="text-align: center;">План заняття:</p> <p>I. Теоретична частина.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Лувр. Приж 2. Музеї Ватикану. Рим 3. Британський музей. Лондон 4. Музей Метрополітен. Нью-Йорк 5. Музей Прадо. Мадрид 6. Музей Гуггенхайма. Нью-Йорк 7. Державний Ермітаж. Санкт-Петербург 8. Рейксмузеум. Амстердам 9. Музей Гетті. Лос-Анджелес 10. Дрезденська картинна галерея 11. Третьяковська галерея. Москва 12. Тейт. Лондон 13. Центр Жоржа Помпиду. Париж 14. Музей д'Орсе. Париж <p>II. Перевірка виконання самостійної роботи.</p>	2
2.	<p>Формування музейної мережі України. Найзначніші вітчизняні музейні зібрання</p> <p style="text-align: center;">План заняття:</p> <p>I. Теоретична частина.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Основні віхи становлення та розвитку музейної мережі України 2. Національний художній музей України (Київ) 3. Національний музей мистецтв ім. Богдана та Варвари Ханенків (Київ) 4. Національний київський музей російського мистецтва 5. Національний заповідник «Софія Київська» 6. Національний музей українського народного декоративного мистецтва (Київ) 7. Одеський муніципальний музей особистих колекцій ім. А.В.Блещунова 8. Чернігівський історичний музей імені В.В. Тарновського 9. Музей етнографії та художнього промислу Інституту народознавства НАН України (Львів) 10. Сумський обласний художній музей ім. Никанора Онацького. <p>II. Перевірка виконання самостійної роботи.</p>	2

3.	<p>Принципи обліку та збереження в музеї</p> <p>План заняття:</p> <p>I. Теоретична частина.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Прийом предметів та їх реєстрація. 2. Наукова інвентаризація музейних предметів. Нанесення на предмети облікових позначень. 3. Облікова документація. 4. Принципи збереження музейних фондів. 5. Специфіка організації відкритого збереження фондів. 6. Упаковка та правила транспортування музейних предметів. <p>II. Перевірка виконання самостійної роботи.</p>	2
4.	<p>Експозиція та глядач: особистий досвід</p> <p>План заняття:</p> <p>I. Теоретична частина.</p> <p>Студенту пропонується відвідати музей (див.перелік) та підготувати презентацію на тему експозиції обраного музею, звертаючи увагу на наступне:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Тип експозиції • Освітлення • Етикетаж • Додаткові джерела інформації (інформаційні кошики, аудіо гіді тощо) • Акцентування ключових експонатів • Наявність зон відпочинку • Навігаційні позначки. Маршрути <p>Перелік музеїв:</p> <ul style="list-style-type: none"> – <i>Національний художній музей України</i> – <i>Національний музей мистецтв ім. Богдана та Варвари Ханенків</i> – <i>Національний київський музей російського мистецтва</i> – <i>Національний музей українського народного декоративного мистецтва</i> – <i>Національний музей історії України</i> – <i>Національний науково-природничий музей НАН України</i> – <i>Національний музей Тараса Шевченка</i> – <i>Музей історії Києва</i> – <i>Літературно-меморіальний музей Михайла Булгакова</i> – <i>Музей однієї вулиці</i> – <i>Водно-інформаційний центр (Музей води)</i> – <i>Музей книги та друкарства України</i> – <i>Музей театрального, музичного та кіномистецтва України</i> – <i>Музей історичних коштовностей України</i> – <i>Музей Івана Гончара</i> – <i>PinchukArtCentre</i> <p>II. Перевірка виконання самостійної роботи.</p>	2

5.	<p>Відвідувач у музеї: принципи комунікації План заняття:</p> <p>I. Теоретична частина.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Визначення та розуміння відвідувача. Дослідження аудиторії 2. Типи відвідувачів та їх потреби 3. Розробка освітніх програм: основні принципи 4. Неформальна освіта. Музей та дозвілля 5. Музей та дитяча аудиторія 6. Форми роботи з людьми з обмеженими можливостями 7. Міжнародна акція «Ніч музеїв» <p>II. Перевірка виконання самостійної роботи.</p>	2
6.	<p>Музей та інтернет-ресурси План заняття:</p> <p>I. Теоретична частина.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Лувр. Париж 2. Британський музей. Лондон 3. Музей Метрополітен. Нью-Йорк 4. Державний Ермітаж. Санкт-Петербург 5. Рейксмузеум. Амстердам 6. Музей Гетті. Лос-Анджелес 7. Національний художній музей України 8. Національний музей мистецтв ім. Богдана та Варвари Ханенків 9. Національний музей у Львові імені Андрея Шептицького 10. Музей Івана Гончара 11. PinchukArtCentre 12. Музей Сновидінь <p>II. Перевірка виконання самостійної роботи.</p> <p>III. Модульна контрольна робота.</p>	2
Разом за ЗМ №1		12
Усього семінарських занять за навчальним планом		12

VII. САМОСТІЙНА РОБОТА

Змістовий модуль 1.			
Музей як соціокультурний інститут. Комунікація у сучасному музеї			
№ з/п	Назва теми, зміст заняття	К-ть год.	К-ть бал.
1.	<p>Вступ. Понятійний апарат. Типологія музеїв. Функції музеїв.</p> <p>I. Теоретична частина. Підготовка та захист доповіді за однією з запропонованих тем:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Класифікація музеїв • Основні функції музеїв • Музейний предмет та його властивості <p>II. Практична частина:</p> <ul style="list-style-type: none"> • створення стислого глосарію з термінів, що входять до основного понятійного апарату музеєзнавства. <p style="text-align: center;">Рекомендована література:</p> <p style="text-align: center;"><i>Основна:</i> [7], [16], [19], [22], [24], [25]. <i>Додаткова:</i> [16], [26].</p>	5	5
2.	<p>Основні віхи історії музейної справи. Музей у сучасному світі</p> <p>I. Теоретична частина. Підготовка та захист доповіді за однією з запропонованих тем:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Домузейне колекціонування як один із витоків зародження музеїв 2. Середньовічні скарбниці 3. Виникнення музею в епоху Відродження 4. Формування публічного музею 5. Національні музеї другої половини XIX ст. 6. Основні тенденції розвитку музейної справи у XX ст. <p>II. Практична частина: створення авторського колажу на тему «Музей: основні етапи становлення».</p> <p style="text-align: center;">Рекомендована література:</p> <p style="text-align: center;"><i>Основна:</i> [5], [8], [18], [19], [21], [25], [26], [27]. <i>Додаткова:</i> [7], [26].</p>	5	5

3.	<p>Організація музейних фондів. Науково-фондова робота. Музейні колекції. Загальні принципи збереження та управління</p> <p>I. Теоретична частина. Підготовка та захист доповіді за однією з запропонованих тем:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Основні принципи наукової організації музейних фондів 2. Комплектування музейних фондів 3. Облік музейних предметів 4. Зберігання музейних колекцій 5. Правила видачі експонатів на тимчасове зберігання <p>II. Практична частина:</p> <p>дослідити історію окремих колекцій (за вибором студента) зі збірки Національного музею мистецтв ім. Б. та В. Ханенків (напр., колекція французьких емалей, колекція китайського фарфору тощо).</p> <p style="text-align: center;">Рекомендована література:</p> <p style="text-align: center;"><i>Основна:</i> [7], [10], [15], [16], [19], [22], [23], [24], [25]. <i>Додаткова:</i> [9].</p>	5	5
4.	<p>Основи експозиційної діяльності музею. Типи експозицій</p> <p>I. Теоретична частина. Підготовка та захист доповіді за однією з запропонованих тем:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Музейна експозиція: сучасні тенденції розвитку 2. Музейна експозиція як основна форма музейної комунікації 3. Історія становлення основних методів проектування музейної експозиції (колекційний, ансамблевий, ілюстративний, музейно-образний, образно-сюжетний) 4. Нові технічні засоби в музейних експозиціях 5. Класифікація музейних виставок <p>II. Практична частина:</p> <p>Написати рецензію на виставку.</p> <p style="text-align: center;">Рекомендована література:</p> <p style="text-align: center;"><i>Основна:</i> [2], [7], [10], [14], [15], [17], [19], [22], [24], [25]. <i>Додаткова:</i> [16], [26].</p>	5	5

5.	<p>Особливості роботи з відвідувачем. Музейна освіта</p> <p>I. Теоретична частина. Підготовка та захист доповіді за однією з запропонованих тем:</p> <p>Охарактеризувати освітні програми одного з музеїв на вибір:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Національний художній музей України 2. Національний музей мистецтв ім. Б. та В. Ханенків 3. Музей Івана Гончара 4. Музей книги та друкарства України <p>II. Практична частина:</p> <p>послугуючись електронними ресурсами зробити огляд освітніх програм одного із зарубіжних музеїв (за вибором студента).</p> <p style="text-align: center;">Рекомендована література:</p> <p style="text-align: center;"><i>Основна:</i> [1], [3], [4], [7], [15], [16], [19], [22], [24], [25], [29]</p>	5	5
6.	<p>Музей та сучасні технології. Віртуальний музей</p> <p>I. Теоретична частина. Підготовка та захист доповіді за однією з запропонованих тем:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Музейна присутність в інтернеті. Вітчизняний та зарубіжний досвід • Віртуальні виставкові проекти • Google Art Project • Музейні експозиції та сучасні технології <p>II. Практична частина:</p> <ul style="list-style-type: none"> • розробити власний електронний екскурсійний маршрут експозицією вітчизняного чи зарубіжного (на вибір студента) музею. <p style="text-align: center;">Рекомендована література:</p> <p style="text-align: center;"><i>Основна:</i> [7], [9], [10], [15], [16], [19], [22], [24], [25], [26]. <i>Інтернет-ресурси:</i> [32], [33].</p>	5	5

7.	<p>Експерсія: поняття, класифікація. Особливості підготовки та проведення експерсії</p> <p>I. Теоретична частина. Підготовка та захист доповіді за однією з запропонованих тем:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Оглядова експерсія у музеї ____ (за вибором студента): переваги та недоліки 2. Тематична експерсія у музеї ____ (за вибором студента): переваги та недоліки <p>II. Практична частина:</p> <p>розробити власний експерсійний маршрут Андріївським узвозом та підготувати контрольний текст.</p> <p style="text-align: center;">Рекомендована література:</p> <p><i>Основна:</i> [1], [3], [4], [7], [9], [10], [14], [15], [16], [20], [22], [24],[25],[29].</p>	6	5
Разом за змістовим модулем 1		36	35
Усього самостійної роботи за навчальним планом		40	35

VIII. ІНДИВІДУАЛЬНЕ НАУКОВО-ДОСЛІДНЕ ЗАВДАННЯ

Індивідуальна навчально-дослідна робота (ІНДЗ) є видом позааудиторної індивідуальної діяльності студента, результати якої використовуються у процесі вивчення програмового матеріалу навчальної дисципліни. Завершується виконання студентами ІНЗД поданням тексту наукової статті.

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ) з курсу «Музейна та екскурсійна справа» – це вид науково-дослідної роботи студента, яка містить результати дослідницького пошуку, відображає певний рівень його навчальної компетентності.

Мета ІНДЗ: самостійне вивчення частини програмового матеріалу, систематизація, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань із навчального курсу, удосконалення навичок самостійної навчально-пізнавальної діяльності.

Зміст ІНДЗ: завершена теоретична робота у межах навчальної програми курсу, яка виконується на основі знань, умінь та навичок, отриманих під час лекційних та семінарських занять і охоплює декілька тем або весь зміст навчального курсу, оцінюється в 30 балів.

Оцінка з ІНДЗ є обов'язковим балом, який враховується при підсумковому оцінюванні навчальних досягнень студентів з навчальної дисципліни «Музейна та екскурсійна справа».

Орієнтовна структура–дослідження у вигляді наукової статті:

- вступ,
- основна частина,
- висновки,
- додатки, візуальний ряд (якщо вони є).

Критерії оцінювання ІНДЗ у вигляді наукової статті

№ п/п	Критерії оцінювання роботи	Макс. к-ть балів
1.	Формулювання актуальності, мети та завдань дослідження	10 балів
2.	Критичний аналіз суті та змісту першоджерел. Змістовність, послідовність викладу фактів, ідей. Аналіз сучасного стану дослідження проблеми, розгляд тенденцій подальшого розвитку даного питання.	10 балів
3.	Уміння працювати з комп'ютерними програмами при створенні презентаційного матеріалу до проекту.	2 бали
4.	Доказовість висновків, обґрунтованість власної позиції, пропозиції щодо розв'язання проблеми, визначення перспектив дослідження.	6 бали
5.	Дотримання вимог щодо технічного оформлення структурних елементів роботи (титульний аркуш, план, вступ, основна частина, висновки, додатки (якщо вони є), список використаних джерел)	2 бали
Разом		30 балів

Шкала оцінювання ІНДЗ у вигляді наукової статті

Рівень виконання	Кількість балів, що відповідає рівню	Оцінка за традиційною системою
Високий	26-30	Відмінно
Достатній	21-25	Добре
Середній	16-20	Задовільно
Низький	0-15	Незадовільно

IX. СИСТЕМА ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

Навчальні досягнення студентів із дисципліни «Музейна та екскурсійна справа» здійснюється за модульно-рейтинговою системою, в основі якої покладено принцип пооперативної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання знань, умінь та навичок. Контроль успішності студентів здійснюється відповідно до навчально-методичної карти, у якій визначено усі види роботи студентів.

Таблиця для розрахунку максимальної кількості рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю

№	Вид діяльності	Максим. кіл-сть балів за одиницю	ЗМ №1	
			К-сть один.	Всього балів
1	Відвідування лекцій	1	8	8
2	Відвідування семінарських занять	1	6	6
3	Відповідь на семінарському занятті	10	6	60
4	Виконання завдання для самостійної роботи	5	7	35
5	МКР	25	1	25
	ІНДЗ	30	1	30
Максимальна кількість балів за модуль				164
Максимальна кількість балів (поточний контроль)			164	
Коефіцієнт визначення успішності			1,64	
Підсумковий рейтинговий бал			100	

РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ

Поточне тестування та самостійна робота								ІНДЗ	Кількість балів без урахування коефіцієнта	Коефіцієнт	Кількість балів з урахуванням коефіцієнта
ЗМ №1											
Т1	Т2	Т3	Т4	Т5	Т6	Т7	МКР	30	164	1,64	100
17	17	17	17	17	17	7	25				

Порядок переведення рейтингових показників успішності у
європейські оцінки ECTS

Підсумкова кількість балів за всі види навчальної діяльності (max - 100)	Оцінка за 4-бальною шкалою	Оцінка ECTS
90 – 100	«відмінно»	A
82-89	«дуже добре»	B
75-81	«добре»	C
69-74	«задовільно»	D
60-68	«достатньо»	E
35-59	«незадовільно» з можливістю повторного складання	FX
1-34	«незадовільно» з обов'язковим повторним вивченням курсу	F

X. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

У процесі навчання студентів застосовуються такі методи навчання:

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1) За джерелом і способом передачі та сприймання навчальної інформації:

- *Словесні*: лекція (традиційна, проблемна, лекція-прес-конференція) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (PowerPoint – Презентація), семінари, бесіда, розповідь-пояснення.
- *Наочні*: спостереження, ілюстрація, демонстрація.
- *Практичні*: вправи, практичні роботи, порівняльний аналіз.

3) За ступенем самостійності мислення:

- репродуктивні;
- пошукові;
- дослідницькі.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю:

- під керівництвом викладача;
- самостійна робота студентів: з книгою;
- виконання індивідуального навчального завдання.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

1) Методи стимулювання інтересу до навчання:

- навчальні дискусії;
- створення ситуації пізнавальної новизни;
- створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

2) Методи стимулювання обов'язку і відповідальності.

- роз'яснення значимості учіння, мети навчального предмета;
- пред'явлення навчальних вимог до вивчення предмета.

XI. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів застосовуються такі методи:

- методи усного контролю: індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда; екзамен.
- методи письмового контролю: МКР.
- методи практичного контролю: творча розробка.
- методи самоконтролю: самоаналіз, самооцінка.

XII. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Робоча навчальна програма;
2. навчальні посібники;
3. опорні конспекти лекцій;
4. збірка тестових і контрольних завдань для тематичного (модульного) оцінювання навчальних досягнень студентів;
5. електронні презентації лекційного матеріалу.

XIII. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ

1. збірка контрольних завдань для модульного оцінювання навчальних досягнень студентів;
2. запитання та білети для проведення екзамену.

XIV. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА**Основна:**

1. Бабарицька В. Екскурсознавство і музеєзнавство [Текст] : навч. посібник / В. К. Бабарицька, А. Я. Короткова, О. Ю. Малиновська. – К. : Альтерпрес, 2007. – 464 с.
2. Галкина Т.В. Музееведение: основы создания экспозиции / Т.В.Галкина. – Томск: Изд-во Томского государственного педагогического университета, 2004. — 56 с.
3. Долженко Г. Экскурсионное дело : учеб. пособие / Г. П. Долженко. - Москва ; Ростов-на-Дону : МарТ, 2005. - 271 с.
4. Емельянов Б. Экскурсоведение: учебник / Б.В. Емельянов. - 4 изд. - Москва : Сов. спорт, 2003. - 215 с.
5. Ионина Н. Сто великих музеев мира / Н. А. Ионина. - Москва : Вече, 2000. - 512 с.
6. Камин Дж. Великие музеи мира / Джулия Камин. - М. : Астрель ; М. : АСТ, 2007
7. Ключевые понятия музеологии / Пер.на русск. А. В. Урядникова. – М., 2012
8. Лысикова О. В. Музеи мира: Учебное пособие для студентов / О. В. Лысикова. - 2-е изд. - Москва : Флинта : Наука, 2002. - 128 с.
9. Музей будущего: информационный менеджмент [Текст] / Сост. А. В. Лебедев; АНОК "Музей будущего", Рос. ин-т культурологии, Фак. менеджмента в сфере культуры МВШСЭН, НП "Автоматизация деятельности музеев и информ. технологии". - М. : Прогресс-Традиция, 2001. - 317 с
10. Музей и новые технологии [Текст] / сост. и науч. ред. Н. А. Никишин; М-во культуры РФ, РАН, Рос. ин-т культурологии. - М. : Прогресс-Традиция, 1999. - 216 с.
11. Музей українського народного декоративного мистецтва УРСР : альбом. - К. : Мистецтво, 1983. - 407 с. : іл.
12. Музей українського народного декоративного мистецтва [Текст] : к изучению дисциплины. - К. : Мистецтво, 2009. - 351 с.

13. Національний музей українського народного декоративного мистецтва [Текст] = Национальный музей украинского народного декоративного искусства = The National museum of Ukrainian folk decorative art : [альбом] / [упорядкув.: Л. С. Білоус, С. В. Яценко ; фотогр. М. К. Андреев ; вступ. ст. Л. С. Білоус]. - К. : АДЕФ-Україна, 2012. - 123 с.
14. Музейная экспозиция : теория и практика. Искусство экспозиции. Новые сценарии и концепции : Сб. науч. тр. / Рос. акад. наук. Рос. ин-т культурологии; Отв. ред. Майстровская М.Т. - Москва : [б. и.], 1997. - 367 с.
15. Новые информационные и коммуникационные технологии в развитии музеев : аналитическая записка / Автор-составитель: Наталья Владимировна Толстая (АДИТ, Российская Федерация). – М., 2014. – 21 с.
16. Основи музеєзнавства, маркетингу та рекламно-інформаційної діяльності музеїв / П. Горішевський, М. Ковалів, Віктор Мельник [та ін.] ; Ін-т туризму і менеджменту Прикарпат. нац. ун-ту ім. Василя Стефаника, Регіон. туристично-інформ. центр. - Івано-Франківськ : Плай, 2005. - 63 с.
17. Поляков Т.П. Как делать музей [Электронный ресурс] : учебное пособие / Т. П. Поляков. - Электрон. текстовые дан. (2 Мб). - М. : Вильямс, 1997. - Систем. требования: Windows 98
18. Самые известные музеи мира [Текст] : иллюстрированная энциклопедия / [сост. А. И. Пантлеева]. - М. : Белый город, [2011?]. - 101, [3] с.
19. Сотникова С. Музеология / С.И.Сотникова. - М. : Дрофа, 2004. - 190 с.
20. Столяров Б. Основы экскурсионного дела : учеб. пособие / Б.А. Столяров, Н.Д. Соколова, Н.А. Алексеева ; Рос. акад. образования, Рос. гос. пед. ун-т, Гос. Русский музей. - Санкт-Петербург : Гос. Рус. музей, 2002. - 143 с.
21. Турскова Т. Музеи мира : справочное издание / Т.А. Турскова. - Москва : Terra-Кн. клуб, 2001. - 351 с.
22. Управление музеем: практическое руководство. – Париж: ИКОМ; UNESCO, 2004. - 230 с.
23. Ханенківські читання. Матеріали конференцій. – К., 1999-20
24. Шляхтина Л. Основы музейного дела : Учеб. пособие для студентов пед. и

гуманитар. вузов / Л.М. Шляхтина, С.В. Фокин ; Рос. гос. пед. ун-т им.

А.И. Герцена, Рос. акад. образования. Сев.-Зап. отд-ние, Гос. Рус. музей. - Санкт-Петербург : СпецЛит, 2000. - 160 с

25. Юренева Т. Музееведение [Текст] : [Учеб. для вузов] / Т.Ю.Юренева. - М. : Академический Проект, 2004. - 559 с.

26. Юренева Т. Музей в мировой культуре [Текст] / Т.Ю.Юренева. - М. : Русское слово, 2003. - 532 с. : ил.

27. Юренева Т. Музеи мира : история и коллекции, шедевры и раритеты / Т. Ю. Юренева ; Рос. ин-т культурологии. - Москва : Эксмо, 2011. - 495 с.

28. Юренева Т. Художественные музеи Западной Европы: История и коллекции [Текст] : учеб. пособие для студ. гуманитарных спец. вузов / Т. Ю. Юренева ; Федеральное агентство по культуре и кинематографии, Российский ин-т культурологии. - М. : Академический Проект : Трикста, 2007. - 414 с.: ил.

29. Юхневич М. Я поведу тебя в музей [Текст] : учеб. пособие по музейной педагогике / М.Ю. Юхневич ; Рос. ин-т культурологии. - Москва : [б. и.], 2001. - 223 с

Додаткова:

1. Абрамов В. Истории Сада "Эрмитаж" достоверные и не очень : мемуары / В. А. Абрамов. - Москва : [б. и.], 2006. - 191 с. : ил.

2. Бартц Г. Лувр / Габриеле Бартц, Эберхард Кёниг ; статьи Херберта Кёлера, Маттиаса Зайделя, Иоахима Вилляйтнера ; [пер. с нем. В. Молотникова, Е. Суржаниновой]. - [Кёльн] : Köpemanн : Tandem Verlag GmbH, 2007. - 626 с.

3. Білокін С. Музей України (Збірка П. Потоцького). Дослідження, матеріали / С. І. Білокін ; Нац. Києво-Печерський іст.-культур. заповідник. - Київ : [б. в.], 2006. - 474 с

4. Большой Лувр [Текст] : [Открытие нового здания лувра - корпуса Ришелье] / И. Каминка // Музеум. - 1995. - №1. - С. 38-41.

5. Ватикан : [Альбом] / К. Пьетранджели. - Москва : Слово / Slovo, 1998. - 608 с. : ил.

6. Геташвили Н. Дрезденская галерея / авт. текста и сост. Н. Геташвили. - Москва : ОЛМА-ПРЕСС Образование, 2005. - 127 с.
7. Грицкевич В. История музейного дела до конца XVIII века : в 2 ч. / В.П. Грицкевич ; С.-Петербург. гос. ун-т культуры и искусств. - Санкт-Петербург : [б. и.], 2001
8. Кантор Ю. Петербург. Эрмитаж. Пиотровские / Ю.З. Кантор. - Санкт-Петербург : Искусство - СПб, 2004. - 171 с. : ил.
9. Киевский музей западного и восточного искусства [Текст] : фотопутеводитель. - К. : Мистецтво, 1986. - 159 с
10. Киевский музей русского искусства : Фотопутеводитель / фот. В. Б. Соловского. - К. : Мистецтво, 1986. - 159 с
11. Київський музей історичних коштовностей [Текст] / [авт. вступ. ст. і упоряд. О. Д. Ганіна]. - Київ : Мистецтво, 1974. - 195 с.
12. Крупнейшие музеи мира. Лондон: Национальная галерея [Текст] / Х. Поттертон. - М. : АСТ, 2000. - 237 с. : ил.
13. Лобанова Т. Музеи Санкт-Петербурга. Путеводител / Т.Е.Лобанова. – СПб.: Медный всадник, 2010. – 104 с.
14. Лойко Г. Дрезденская галерея / Лойко Г. В. — Минск : Харвест, 2008. — 127 с.
15. Лувр. Большая энциклопедия живописи [Текст]. - М. : АСТ ; СПб. : Полигон, 2008. - 222 с. : цв. ил.
16. Маньковська Р. Музейництво в Україні / Р. В. Маньковська; НАН України. Ін-т історії України. - К., 2000. - 140 с.
17. Матвеев В. Эрмитаж. Альбом. / Владимир Матвеев – СПб.: Иван Федоров, 2001. – 36 с.
18. Матвеева Е. Лувр. Париж [Текст] / Е. Матвеева. - Москва : Белый город, Б.г. - 235, [5] с. : ил
19. Музей д'Орсе: Париж [] : альбом / авт.-сост. Л. Э. Торшина. - Киев : Мистецтво, 1991. - 48 с.
20. Музеї Києва. Путівник / Упорядн. О.Башкатова. — К.: «ПП Горобець Г. С.», 96 с

21. Музеи Ватикана. Рим [Текст] : [альбом] / ред. Н. Синельникова. - Москва : АСТ : Премьера, 2002 (Отпечатано в Словакии). - 135 с.
22. Музеи России: поиски, исследования, опыт работы : сб. науч. тр. / Ассоц. музеев России, Гос. музей "Исаакиевский собор". - Санкт-Петербург : Ассоц. музеев России, 1995.
23. Національний художній музей України [Текст] : [Альбом / Наук. кер. та упоряд. : О. Лагутенко]. - К. : Артания Нова, 2003. - 415 с. : кольор.іл.
24. Первушина Е. Музеи Петербурга. Большие и маленькие / Е. В. Первушина ; [ред. В. Н. Середняков]. - Москва : Центрполиграф ; Санкт-Петербург : МиМ-Дельта, 2010. - с. ; 398, [2] с. : ил.
25. Полюшко Г. Втрачені скарби Лаврського музею [Текст] : пошуки і знахідки / Г. В. Полюшко ; Нац. Києво-Печерський іст.-культ. заповідник. - Київ : Абрис, 2001. - 176 с.
26. Российская музейная энциклопедия. В 2-х томах [Текст] : в 2-х т. / ред. В. Л. Янин. - Москва : Прогресс; РИПОЛ-Классик, 2001.
27. Сумський державний художній музей : каталог / В.І.Рижова, А.І.Городницький, П.І.Пелешук (укл.); Мін. культ. УРСР; Сумське обл. упр. культури. – Суми : Сумське обласне вид-во, 1957. – 62 с.
28. Труды Государственного Эрмитажа. [Т.] 50 : Музеи мира в XXI веке: реконструкция, реставрация, резкепозиция (20.1 0.2008-22.1 0.2008) : материалы Международной конференции / науч. ред. А. А. Трофимова ; Государственный Эрмитаж. - СПб.: Изд-во Гос.Эрмитажа, 2010. - 190 с. : ил.
29. Федорченко В. Історія екскурсійної діяльності в Україні : навч. посібник / В. К. Федорченко [та ін.] ; Київ. ун-т туризму, екон. і права. - К. : Кондор, 2009. - 166 с.
30. Штейн М. Т. Нью-Йорк [Text] : музей Метрополитен; Музей современного искусства; Музей Гуггенхайма / Майкл Т. Штейн, Алехандро Монтьель; пер. с исп. С. В. Силакова, О. Г. Качковский. - М. : АСТ, 2000. - 237 с. : ил